

# ГОДИШЊИ ПЛАН ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА ОДСЕКА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА ЗА 2023. ГОДИНУ

## Увод

Документ садржи детаљни план инспекцијског надзора Одсека за инспекције послове железничког саобраћаја, односно републичких инспектора у спровођењу инспекцијског надзора за 2023. годину.

План је донет на основу члана 8. став 1. Закона о инспекцијском надзору, који прописује да на основу утврђеног стања и процене ризика инспекција припрема план инспекцијског надзора.

## 1. Информација о инспекцији

### 1.1. Послови које обавља инспекција у оквиру својих надлежности

Инспекција за послове железничког саобраћаја обавља изворне послове на основу чл. 130. сходно чл. 132. и 133. Закона о железници („Службени гласник РС”, број 41/18) и на основу чл. 115. сходно чл. 116. и 117. Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, број 41/18). Инспекција обавља послове који се односе на: инспекцијски надзор над извршавањем закона, других прописа и општих аката из области железничког саобраћаја и закона из области инспекцијског надзора; предузимање управних и других мера; подношење пријава праћење стања и појава од значаја за остваривање законитости и предузимање иницијативе за одговарајуће измене и допуне закона и подзаконских аката; међународну сарадњу у области инспекцијског надзора железничког саобраћаја, као и друге послове из делокруга.

### 1.2. Списак докумената јавних политика и докумената развојног планирања у складу са којим се предузимају активности из плана

Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15),

Закон о железници („Службени гласник РС”, број 41/18),

Закон о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, број 41/18),

Закон о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС”, број 41/18),

Закон о жичарама за транспорт лица („Службени гласник РС”, бр. 38/15),

Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 - аутентично тумачење),

Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 – УС) и

Закон о државној управи („Службени гласник РС”, број 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18-др. закон).

Према горе наведеним законима инспектори проверавају усаглашеност поступања и испуњеност услова пословања са преко 90 подзаконских аката и евиденција, које води Дирекција за железнице. Акти су:

- Око 40 правилника, 3 евиденција, 3 остала подзаконска акта који се односе на железнички саобраћај и Национални регистар железничких возила,
- Око 15 правилника који се односе на жичаре за транспорт лица. Планирано је од

стране Дирекције за железнице вођење евиденција жичара код: издавања одобрења за рад, извршења техничких прегледа (безбедног рада) и лица овлашћених за обављање стручних прегледа,

- Правилницима, уредбама и упутставима које је донела Заједница ЈЖ, а који се још увек користе.

### **1.3.Преглед систематизованих односно попуњених радних места по организационим јединицама**

Инспекција за послове железнице има систематизованих 6 радних места, од тога 2 радна места су попуњена.

Радна места у Одсеку за инспекцијске послове железнице су:

1. Шеф Одсека (попуњено),
2. Републички инспектор за железнички саобраћај (самостални саветник, 3 систематизована радна места од којих су два попуњена, један вршиоц на неодређено и један вршиоц на одређено време),
3. Републички инспектор за железнички саобраћај (саветник, 2 систематизована радна места од којих су оба непопуњена).

Место рада Одсека за инспекцијске послове железнице је град Београд, на адреси у ул. Омладинских бригада број 1. Инспекција нема инспекторе по управним окрузима и своје послове обавља из Београда на територији Републике Србије.

На територији аутономне покрајине Војводине раде 2 инспектора који обављају поверене послове. (Секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Сектор за саобраћај и инспекцијски надзор, Одељење за инспекцијски надзор). Ови инспектори још увек нису укључени у програм е-Инспектор.

## **2. Циљеви које инспекција тежи да оствари у планираном периоду**

Надзор над спровођењем:

- Закона о железници („Службени гласник РС”, бр. 41/18),
- Закона о безбедности у железничком саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 41/18),
- Закона о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС”, бр. 41/18),
- Закон о жичарама за транспорт лица и
- Важећих подзаконских аката (правилника).

На основу горе наведених закона и правилника обављају се послови од општег и посебног интереса и значаја за Републику Србију. Надзори имају за циљ нормално функционисање железничког система и рад жичара за превоз лица.

**Општи циљ** плана је да омогући усмеравање на оне активности и субјекте надзора који носе значајан ризик и где постоји јавни интерес у области заштите и одржавања инфраструктуре и обезбеђења несметаног и безбедног одвијања железничког саобраћаја на мрежи пруга, у складу са Стратешким планом инспекције. Такође, циљ плана је боље управљање ресурсима инспекција и боља интеграција послова у области инспекцијског надзора и координационих активности. Овај план омогућава праћења активности

инспекцијског надзора и остварење циљева, уз помоћ ефикасније организације и спровођења инспекцијског надзора у области железничког саобраћаја.

**Специфични циљеви** ефикасног спровођења инспекцијског надзора ће се реализовати кроз континуирано праћење специјализованих база података и других извора информација, обуку инспектора, као и коришћење писаних процедура, упутстава, инструкција и упутстава који се утврђују и усклађују са општим циљевима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Специфичан циљ остварује се и спровођењем инспекцијског надзора на пословима зимског одржавања јавних пруга у календарском делу зимских сезона (2022./2023. и 2023./2024.) године, инспекцијским надзором одржавања пруга, заштитом пруга од недозвољених радњи, а у циљу несметаног и безбедног одвијања железничког саобраћаја.

### **3. Учесталост и обухватност вршења инспекцијског надзора по областима и према степену ризика**

У току редовних и ванредних инспекцијских надзора, у 2023. години, обавиће се надзор:

- Законитости пословаља управљача јавне железничке инфраструктуре, индустријских железница, власника и корисника индустријских колосека,
- Законитости пословања превозника у железничком саобраћају,
- Законитости пословања привредних субјеката који производе железничка возила и опрему и одржавају железничке подсистеме у смислу поштовања Закона о безбедности у железничком саобраћају,
- Одржавања железничких возила,
- Одржавања и изградње елемената подсистема железничке инфраструктуре,
- Безбедности и интероперабилности путних прелаза,

**Табела учесталости инспекцијског надзора на основу процене ризика, утврђених на основу контролних листи које користи Одсек за инспекције послове железничког саобраћаја**

<b>ОБЛАСТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА</b>	<b>РЕЗУЛТАТ</b>	<b>РИЗИК</b>	<b>УЧЕСТАЛОСТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА</b>
<b>ОДРЖАВАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ</b>	до 75%	критичан	Два пута годишње
	76-81%	висок	Један пут годишње
	82-87%	средњи	Једном у 2 године
<b>ЗАШТИТА ИНФРАСТРУКТУРЕ</b>	до 75%	критичан	Два пута годишње
	76-81%	висок	Један пут годишње
	82-87%	средњи	Једном у 2 године

<b>ОДРЖАВАЊЕ ВУЧНИХ И ВУЧЕНИХ ВОЗНИХ СРЕДСТАВА И ТЕХНИЧКО КОЛСКИ ПОСЛОВИ</b>	до 75%	критичан	Два пута годишње
	76-81%	висок	Један пут годишње
	82-87%	средњи	Једном у 2 године
	87-95%	низак	Једном у 3 године
<b>КОНТРОЛА ЖЕЛЕЗНИЧКИХ ПРЕВОЗНИКА</b>	до 75%	критичан	Два пута годишње
	76-81%	висок	Један пут годишње
	82-87%	средњи	Једном у 2 године
	87-95%	низак	Једном у 3 године

Наведена учесталост надзора представља минимум надзора, која не укључује повећање након надзора у којима је утврђена незаконитост у пословању, или су наложене друге мере, или су додатни надзори проистекли из Извештаја о стању које састављају железничка предузећа (тј. јединице унутрашње контроле у тим предузећима).

У зависности од врсте надзираних субјеката, према надлежностима инспекције, могуће је одредити већи број различитих инспекцијских надзора.

На основу критеријума, процењује се укупни ниво ризика надзираног субјекта (незнатан, низак, средњи, висок или критичан) и потребе (учесталост) за вршењем инспекцијског надзора.

#### **4.Преглед надзираних субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, односно делатности или активности које ће се надзирати**

Према укупном обиму рада и извршеном јавном превозу као и према броју запослених, најзначајнији привредни субјекти код којих се планира надзор су:

1. „Инфраструктура железнице Србије“ а.д.,
2. „Србија Карго“ а.д,
3. „Србија Воз“ а.д,
4. Индустијска железница ЕПС, „ТЕНТ“ - Железнички транспорт,
5. Индустијска железница „ХБИС Србија“ Смедерево,
6. Власници и корисници индустријских колосека,
7. Привредни субјекти који одржавају: пруге, станичне објекте, пружна постројења, железничка возила, и безбедносно важну опрему која захтева додатне сертификате и дозволе према Закону о железници и Закону о безбедности у железничком саобраћају,
8. ЈП „Скијалишта Србије”,

Мрежа пруга у РС је укупне грађевинске дужине 3333.4 km, од чега је 3044,7 km једноколосечних и 288,7 km двоколосечних пруга. Електрифицирано је 1273,7 km колосека отворене пруге, а не електрифицирано је 2348,9 км пруге. Поред пруга нормалног колосека користи се и музејско-туристичка пруга „Шарганска Осмица" уског колосека (на којој је називна ширина колосека 760 mm). Пруга Шарган Витаси-Мокра

Гора-државна граница (Вишеград) је дугачка 22,5 км. РС поседује укупно 5540 km колосека (нормалне ширине-називне ширине 1435 mm) на којима се одвија железнички саобраћај, те 5315 скретница, 981 мост укупне дужине 47 km, 3800 пропуста, 334 тунела укупне дужине 154 км као и 2134 путних прелаза у нивоу (без територије ЗОП-а Косово Поље).

Путних прелаза, на пругама железнице Србије, има укупно 2138 и сви су на одговарајући начин обезбеђени. Од тога су 502 путна прелаза обезбеђена сигнално-сигурносном опремом, као што су аутоматски браници, полубраници, светлосном и звучна саобраћајна сигнализација. Од 502 путна прелаза, светлосном саобраћајном сигнализацијом обезбеђено их је 25, аутоматским полубраницима са светлосном сигнализацијом обезбеђено их је 281, а механичким браницима којима рукује железничар на лицу места осигурано је 196 путних прелаза. Преосталих 1.636 путних прелаза обезбеђени су знацима друмске сигнализације (Андрејин крст, знак Стоп). Уколико нема ни једног од наведених начина осигурања, онда се и не ради о регуларном, већ о "дивљем", непрописном и нерегуларном путном прелазу.

#### **5. Територијално подручје на коме ће се вршити инспекцијски надзор**

У складу са чл. 130. Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 41/18), надлежно министарство врши контролу примене закона, радом републичких (и покрајинских) инспектора за железнички саобраћај. Тј. на територији АП Војводине поверене послове обавља покрајинска инспекција за железнички саобраћај.

Након одлука о одузимању својства добра у општој употреби делу железничке инфраструктуре (на пр. одлуке скупштине РС број 1 и 2 из „Сл. гласник РС", бр. 9/20) постоје **обавезе управљача железничке инфраструктуре**, у складу са чл. 63 Закона о железници („Сл. гласник РС“, бр. 41/18), да уклони елементе железничке инфраструктуре (и на путним прелазима) и да **захтева од управљача путева да прилагоде путну саобраћајну сигнализацију обуставама железничког саобраћаја** (тј. новонасталој ситуацији на укинутим путним прелазима).

#### **6. Процењени проценат ризика (према испуњености захтева): за надзиране привредне субјекте, делатности, активности, територијално подручје или другу територијалну и сличну целину, објекат и групе објеката**

Незнатан	Низак	Средњи	Висок	Критичан
96-100%	87-95%	82-87%	76-81%	≤ 75%

У надзору, сходно члану 132. Закона о железници, Одсек за инспекцијске послове железничког саобраћаја, провераваће:

- Радове на реконструкцији и одржавању железничке инфраструктуре,
- Техничку документацију за реконструкцију и одржавање железничке инфраструктуре,
- Испуњеност услова за лица која: руководе извођењем радова, врше стручни надзор,

- унутрашњу и техничку контролу,
- Стање и квалитет одржавања: железничке инфраструктуре, железничких возних средстава и железничких радионица у складу са прописаним саобраћајно техничким, безбедносним и интероперабилним захтевима,
  - Регулисање и управљање саобраћаја у складу са прописаним саобраћајно-техничким захтевима и прописима безбедности и интероперабилности,
  - Испуњеност услова за: управљање железничком инфраструктуром, железничким подсистемима и превоз путника и робе,
  - Безбедност и интероперабилност железничког саобраћаја, контроле и унутрашње контроле,
  - Обављање превоза путника и робе у складу са прописима о безбедности и интероперабилности и извршење редова вожње,
  - Безбедност и интероперабилност саобраћаја на путним прелазима,
  - Примену прописа којима се уређују пружни и заштитни појас и
  - Правилно спровођење мера техничке и физичке заштите које су од значаја за безбедно одвијање саобраћаја као и заштите од елементарних непогода и у зимском периоду.

## **7. Период у коме ће се вршити инспекцијски надзор**

Редовни инспекцијски надзори вршиће се радним данима, током радног времена надзираних субјеката.

Након представки физичких и правних лица и према стању инфраструктуре, **планира се више ванредних инспекцијских надзора** због очувања безбедности саобраћаја и очувања инфраструктуре. Ванредни инспекцијски надзори ће се, по потреби, вршити и ван радног времена надзираних субјеката, у складу са приоритетом, хитношћу и процењеним степеном ризика.

Рад инспектора биће организован према приоритетима:

1. По хитном поступку (и по захтевима управљача и првозника), када су угрожени: животи људи, материјална добра и општа безбедност - уз налагање инспекцијских мера за отклањање узрока опасности,
2. Поштовања рокова извршења наложених мера и радњи (уз теренске провере),
3. Захтевима према инспекцији који произилазе из Закона о инспекцијском надзору, од издавања налога инспектору, до доношења решења и
4. На предметима који не захтевају теренски рад, а за чије решавање су прописани рокови, у складу са Законом о инспекцијском надзору.

## **8. Информације о облицима инспекцијског надзора који ће се вршити**

У току 2023. године инспектори Одсека за инспекцијске послове железничког саобраћаја вршиће теренски и канцеларијски инспекцијски надзор. Теренски инспекцијски надзор ће се вршити изван службених просторија инспекције, на лицу места, увидом у стање: железничке инфраструктуре, вучних и вучених возних средстава и радионица.

Канцеларијски надзор ће се вршити у службеним просторијама инспекције, увидом у акте, податке и достављену пословну документацију надзираног субјекта.

Избор облика надзора зависиће од конкретне ситуације и сложености предмета по процени поступајућег инспектора. Након избора облика надзора следи обавезна припрема надзора и процена рока за извршење инспекцијског надзора.

#### **9. Подаци о ресурсима инспекције који ће бити опредељени за вршење инспекцијског надзора**

Инспекцијски надзор у Одсеку за инспекције послове железничког саобраћаја, обављају 3 инспектора (од 6 систематизованих радних места):

- један је шеф Одсека

и

- два Републичка инспектора за железнички саобраћај (од којих је један на одређено време)

#### **Напомена:**

Послове инспекцијског надзора на територији АП Војводине, сходно пренетим овлашћењима, обављају два инспектора, оба саобраћајне струке, од укупно два систематизована радна места.

*Процена броја дана на годишњем нивоу на активностима које инспектори проведу ван редовног инспекцијског надзора субјекта*

	Инспектор	Укупно дана
Укупан број дана у години	365	1095
Викенди	105	315
Годишњи одмори	30	90
Празници	8	24
Укупан број радних дана	222	666
Активности праћења стања, процене ризика, планирања, усклађивања и координације	30	90
<b>Редовни и ванредни инспекцијски надзор и превентивно деловање</b>	172	516
<b>Од тога редовни инспекцијски надзор</b>	125	375
Остале активности	20	60

*Израчунавање ефективног броја дана које сваки инспектор има на годишњем нивоу за потребе инспекцијског надзора*

Послови и активности	Предвиђен утрошак времена (у данима)
<b>I. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА, ПРОЦЕНА РИЗИКА, ПЛАНИРАЊЕ, УСКЛАЂИВАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА</b>	
Праћење стања и процена ризика	42
Израда плана инспекцијског надзора	18
Усклађивање и координација инспекцијског надзора	30
<b>Укупно I:</b>	<b>90</b>
<b>II. РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР И ПРЕВЕНТИВНО ДЕЛОВАЊЕ</b>	
Превентивно деловање инспекције	20
Сарадња у поступку вршења самосталних и заједничких инспекцијских надзора	6
Поступање по представкама физичких и правних лица	30
<b>Редовни инспекцијски надзор</b>	<b>384</b>
Ванредни инспекцијски надзор	76
<b>Укупно II:</b>	<b>516</b>
<b>III. ОСТАЛИ ПОСЛОВИ И АКТИВНОСТИ</b>	
Извештавање о спроведеним инспекцијским надзорима - Припремање годишњих, кварталних и других извештаја	23
Сарадња са другим секторима и одељењима	2
Сарадња са министарствима, МУП-ом, јавним тужилаштвом, др.органима и институцијама, удружењима и стручним телима	4
Израда мишљења на одлуке и друге опште акте	4
Казнени поступци	4
Управни спорови	4
Интерни састанци	4
Стручно усавршавање	5
Рад у радним групама за израду прописа	10
Рад у преговарачким групама	0
<b>Укупно III:</b>	<b>60</b>
<b>Укупно (I+II+III)</b>	<b>666</b>
<b>Укупно радних дана по инспектору</b>	<b>222</b>



*Дељење укупног времена потребног за редовни инспекцијски надзор с расположивим временом инспектора*

Степен ризика	Критичан	Висок	Средњи	Низак	Незнатан	Укупно
Број надзираних субјеката (А)	11	54	104	300	0	469
Предвиђена учесталост инспекцијског надзора (В)	2	1	0,5	0,33	0	
Број инспекција на годишњем нивоу (C=AxB)	22	54	52	60	0	192
Трајање инспекцијског надзора у данима (D) укључујући планирање, припрему, путовање, узорковање и извештавање.	3	2	2	0,5	0	
Број инспектора у инспекцијском надзору (I)	2	2	1	1	0	
Укупан број инспектор - дана (E=CxDxI)	<b>132</b>	<b>108</b>	<b>104</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>374</b>
<b>Број радних дана за редовни надзор по инспектору (F)</b>						<b>125</b>
<b>Број потребних инспектора E/F</b>						<b>3</b>

### 10. Планиране мере и активности превентивног деловања инспекције

Посебна пажња током инспекцијског рада биће усмерена на рад надзираних субјеката у складу са проценом ризика безбедности саобраћаја и у том правцу ће се обављати саветодавне посете у циљу давања препорука за поступање и активности на превентивном деловању.

У циљу превентивног деловања инспекције пружањем стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима на лицу места планирано је да се обави 15 саветодавних посета код надзираних субјеката. Саветодавне посете ће се обављати код управљача инфраструктуре у железничким чворовима, већим железничким станицама, код превозника и код власника индустријских колосека у складу са добијеним упутством „Анализа превентивног деловања инспекција са препорукама“.

### 11. Планиране мере и активности за спречавање обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката

Одсек за инспекцијске послове железничког саобраћаја није регистровао нерегистроване привредне субјекате. Не планирају се контроле нерегистрованих пр. субјеката, већ

контроле поседовања (додатних) уверења, дозвола и сертификата које издаје Дирекција за железнице и сертификациона тела.

## **12. Очекивани обим ванредних инспекцијских надзора у периоду у коме ће се вршити редован инспекцијски надзор, са одговарајућим образложењима**

Годишњим планом за 2022. годину предвиђено је да укупан рад за ванредне надзоре буде 70 радних дана. Ова процена извршена је на основу анализираних појава и процене ризика које иницирају покретање поступка ванредног инспекцијског надзора. Број ванредних инспекцијских надзора зависиће од стања инфраструктуре и од ванредних догађаја који се могу десити. Ова врста инспекцијског надзора вршиће се по представкама, на основу процењеног ризика и у време предвиђено оперативним плановима инспекцијског надзора Одсека за инспекцијске послове железничког саобраћаја.

## **13. Други елементи од значаја за планирање и вршење инспекцијског надзора**

Одсек за инспекцијске послове железничког саобраћаја, у складу са својим надлежностима, планира да обавља и заједничке инспекцијске надзоре са инспекцијама других министарстава у делу надлежности које се додирују или преклапају и то у области испуњења здравствених услова железничких радника, поштовања радног времена и заштите на раду, санитарних услова у објектима и возилима железнице, заштите животне средине итд.

Остваривање циља инспекцијског надзора, на основу овог годишњег плана рада, ће се вршити тако што ће се састављати квартални и месечни оперативни планови са детаљним навођењем надзираних субјеката, процењеним степеном ризика који је утврђен за односне субјекте као и врстом инспекцијског надзора који се обавља над тим субјектима.

Шеф одсека за инспекцијске послове железничког саобраћаја:



**Вранислава Крушић**